

حسابهای بودجه ای، دریافت و پرداخت اعتبارات اختصاصی

استاد ارجمند : دکتر عطا محمدی

ارائه دهندگان:

محمد عارف خسروی

مهدی صابونی

مقدمه

در بودجه مصوب سالانه دولت ، برای وزارتخانه یا موسسات دولتی که به موجب قوانین و مقررات مربوط مجاز به وصول درآمدهای اختصاصی شده اند ، از یک طرف درآمداختصاصی پیش بینی و از طرف دیگر در قسمت اعتبارات معادل درآمد پیش بینی شده ، اعتباراختصاصی منظور می گردد. طبق تبصره ذیل ماده ۶۴ قانون محاسبات عمومی مصرف در آمد اختصاصی منحصرأ" در حدود بودجه مصوب مجاز می باشد

بعد از انقلاب اسلامی محدودیت های بسیاری برای مصرف در آمد اختصاصی ایجاد شده است.

در قانون بودجه سال ۱۳۵۸ محدودیتهایی در مصرف درآمدهای اختصاصی ایجاد شد و به استثنای موارد خاص مقرر گردید سایر درآمدهای اختصاصی به درآمد عمومی کشور واریز شود و متعاقب محدودیت مذکور، شورای انقلاب در سال مزبور محدودیت شدیدتری برای مصرف درآمدهای اختصاصی قائل شد

با توجه به محدودیتهای ناشی از قوانین فوق الذکر از سال ۱۳۵۸ پرداخت هزینه های مربوط به درآمدهای اختصاصی با مشکل مواجه شد، لذا مجدداً "در قانون بودجه سنوات بعد از سال ۱۳۵۸ درآمد اختصاصی حسب مورد برای دستگاههای اجرایی پیش بینی گردید. و بر همین اساس اعتبارات لازم نیز در قانون بودجه سالهای مذکور پیش بینی و تصویب شد.

قانون محاسبات عمومی مصوب شهریور سال ۱۳۶۶ در ماده ۱۴
دولت را موظف نموده بود که حداکثر ظرف سه سال پس از تصویب
قانون، بودجه اختصاصی را حذف نماید ولی مجدداً در ماده ۷۱
قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین
مصوب آذر سال ۱۳۶۹ این موضوع حذف گردید

قوانین و مقررات مربوط به اعتبارات اختصاصی

- ماده ۱۴ قانون محاسبات عمومی کشور در آمد اختصاصی را به شرحی که در بخش

حسابهای در آمد های اختصاصی آمد تعریف نمود

- ماده ۶۴ قانون محاسبات عمومی مقرر می دارد:

"اعتبارات مصوب از محل در آمد های اختصاصی تا آخر سال مالی در حدود وصولی در آمد های مربوط قابل پرداخت می باشد و مانده وجوه اعتبارات از محل در آمد اختصاصی مصرف نشده در هر سال باید تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود تا به حساب در آمد عمومی کشور منظور گردد

قوانین و مقررات مربوط به اعتبارات اختصاصی

- تبصره ۱- هر مبلغ از درآمدهای اختصاصی موضوع این ماده که زائد بر میزان پیش بینی شده در بودجه های مصوب مربوط وصول شود، قابل مصرف نبوده و باید به حساب در آمد عمومی کشور واریز شود.
- تبصره ۲- سازمان تامین اجتماعی از شمول مقررات این ماده مستثنی است و مشمول مقررات مربوط به خود میباشد.

قوانین و مقررات مربوط به اعتبارات اختصاصی

تعهداتی که تا آخر سال مالی با رعایت مقررات در حدود اعتبار مصوب و درآمدهای وصولی مربوط ایجاد شده است و پرداخت نشده باشد در سالهای بعد از محل اعتبار موضوع بند یک ماده ۶۳ این قانون قابل پرداخت خواهد بود

وجوه اختصاصی در اجرای ماده ۳۹ قانون محاسبات عمومی بایستی ابتدا به حساب خزانه واریز و سپس با صدور در خواست وجه مجدداً "در یافت و به مصرف هزینه های اختصاصی برسد

سرفصل حسابها

عنوان حساب دفتر کل	عنوان حسابهای دفتر معین
دستگاه اجرایی	بر حسب دستگاه اجرایی
اعتبار اختصاصی	بر حسب برنامه، فصول هزینه
درخواست وجه اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار
دریافتی از خزانه بابت درآمد اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار
بانک پرداخت اختصاصی	بر حسب تعداد حسابهای بانکی
تامین اعتبار اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار
ذخیره تامین اعتبار اختصاصی	ذخیره تامین اعتبار اختصاصی
هزینه از محل درآمد اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار
علی الحساب از محل اعتبار اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار و گیرندگان وجه
پیش پرداخت از محل درآمد اختصاصی	بر حسب مشخصات اعتبار و گیرندگان وجه

سرفصل حسابها

عنوان حساب دفتري كل	عنوان حسابهاي دفتري معين
حساب تعهدات پرداختني اختصاصي	به تفكيك سال، نوع تعهد و مشخصات اعتبار
طرف حساب تعهدات پرداختني اختصاصي	طرف حساب تعهدات پرداختني اختصاصي
اسناد وصولي از عامل ذي حساب اختصاصي	بر حسب مشخصات اعتبار و گيرندگان وجه
حساب اسناد و اخواهي شده	بر حسب مشخصات اعتبار و اشخاص
حساب كسري ابواب جمعي	بر حسب مشخصات كسري و اشخاص
حوالات به ساير ذي حسابها- اختصاصي	با مشخصات اعتبار و واحد گيرنده اعتبار
واگذاري داراينهاي مالي وصولي	برگشتي از پرداختهاي سال گذشته
واگذاري داراينهاي مالي ارسالي	برگشتي از پرداختهاي سال گذشته

هنگام ابلاغ بودجه سالانه

اعتبار مصوب اختصاصی (بدهکار)

دستگاه اجرایی اختصاصی (بستانکار)

هنگام صدور درخواست وجه

درخواست وجه اختصاصی (بدهکار)

دریافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی (بستانکار)

* *****

پس از دریافت اعلامیه واریزی وجه به حساب بانک پرداخت

بانک پرداخت اختصاصی (بدهکار)

درخواست وجه اختصاصی (بستانکار)

برای کنترل اعتبارات در سطح اعتبارات مصوب سالانه، در
قبال پیش بینی هرگونه ایجاد تعهد معادل آن جهت تامین
اعتبار، عملیاتی به شرح زیر در دفاتر ثبت می شود

هنگام پیش بینی ایجاد هر گونه تعهد

تامین اعتبار اختصاصی (بدهکار)

ذخیره تامین اعتبار اختصاصی (بستانکار)

هنگام پرداختهای غیر قطعی به افراد طرف قرارداد، ذینفع، عامل ذی حساب و غیره
(پس از تامین اعتبار)

*****	(بدهکار)	پیش پرداخت از محل درآمد اختصاصی
*****	(بدهکار)	علی الحساب از محل درآمد اختصاصی
*****	(بدهکار)	تنخواه گردان پرداخت از محل درآمد اختصاصی (بدهکار)
*****	(بستانکار)	بانک پرداخت اختصاصی (بستانکار)
*****	(بدهکار)	حساب تضمینات
*****	(بستانکار)	طرف حساب تضمینات

هنگام احتساب اسناد هزینه مربوط به تعهدات انجام شده جهت تسویه پرداختهای غیر قطعی

حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی (بدهکار) *****

***** طرف حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی (بستانکار)

حساب هزینه از محل در آمد اختصاصی (بدهکار) *****

***** پیش پرداخت از محل در آمد اختصاصی (بستانکار)
***** علی الحساب از محل در آمد اختصاصی (بستانکار)

طرف حساب تضمینات (بدهکار) *****

***** حساب تضمینات (بستانکار)

ذخیره تامین اعتبار اختصاصی (بدهکار) *****

***** تامین اعتبار اختصاصی (بستانکار)

***** طرف حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی (بدهکار)

***** حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی (بستانکار)

هنگام دریافت اسناد هزینه عامل ذیحساب واحد های مربوطه جهت تسویه تنخواه گردان دریافتی

اسناد وصولی از عامل ذیحساب - اختصاصی	(بدهکار)	*****
تنخواه گردان پرداخت از محل در آمد اختصاصی	(بستانکار)	*****
حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی	(بدهکار)	*****
طرف حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی	(بستانکار)	*****

پس از رسیدگی و تایید اسناد و مدارک وصولی از عامل ذیحساب واحد های مربوط جهت احتساب اسناد و مدارک یاد شده به حساب هزینه

حساب هزینه از محل در آمد اختصاصی	(بدهکار)	*****
اسناد وصولی از عامل ذیحساب - اختصاصی	(بستانکار)	*****

ذخیره تامین اعتبار اختصاصی	(بدهکار)	*****
تامین اعتبار اختصاصی	(بستانکار)	*****
طرف حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی	(بدهکار)	*****
حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی	(بستانکار)	*****

در صورتی که پس از رسیدگی اسناد و مدارک وصولی از عامل ذیحساب واحد های
مربوط به دلیل عدم رعایت مقررات قابل قبول نباشد

(بدهکار)

حساب اسناد و اخواهی شده

(بستانکار)

اسناد وصولی از عامل ذیحساب – اختصاصی

در صورتی که پس از مهلت مقرر اسناد و اخواهی شده با رفع نقص تسویه نشده
باشد به حساب ”کسری ابوابجمعی“ منتقل می شود

(بدهکار)

حساب کسری ابوابجمعی

(بستانکار)

حساب اسناد و اخواهی شده

هنگام اطلاع از بروز کسری در تنخواه گردان عامل ذیحساب واحد های دستگاه و سایر مامورانی که تنخواه گردان در اختیار دارند معادل مبلغ تعیین شده حساب کسری ابوابجمعی به شرح زیر در دفاتر و حسابها ثبت می گردد

حساب کسری ابوابجمعی	(بدهکار)	*****
تنخواه گردان پرداخت از محل در آمد اختصاصی	(بستانکار)	*****

در صورتی که ذیحسابی و اداره کل امور مالی دستگاه اجرایی بخواهد قسمتی از اعتبار خود را از طریق حواله اعتبار در اختیار واحد های خود قرار دهند
(در اجرای ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی)

هنگام صدور درخواست وجه

درخواست وجه اختصاصی (بدهکار)

دریافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی (بستانکار)

پس از دریافت اعلامیه واریزی وجه به حساب بانک پرداخت

بانک پرداخت اختصاصی (بدهکار)

درخواست وجه اختصاصی (بستانکار)

هنگام صدور چك حواله وجه به واحد هاي دستگاه در وجه حسابجاري واحد مربوطهز

(بدهکار)

دریافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی

(بستانکار)

بانك پرداخت اختصاصی

هنگام ابلاغ اعتبار مربوط به وجه حواله شده به واحد هاي دستگاه با
تکمیل فرم مخصوص دستور العمل ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی

(بدهکار)

حوالات به سایر ذیحسابیها- اختصاصی

(بستانکار)

اعتبارات اختصاصی مصوب

بستن حسابها نکات

قبل از بستن حسابها رعایت نکات زیر الزامی می باشد:

۱- با توجه به اصلاح مواد ۶۳ و ۶۴ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و براساس بخشنامه ۵۴/۳۸۹/۱۳۹۹۹ مورخه ۱۳۸۰/۰۱/۲۶ در خصوص امکان مصرف وجوه دریافتی از محل اعتبارات اختصاصی هر سال تا پایان فروردین ماه سال بعد، مانده مصرف نشده وجوه در یافتی تا پایان سال قبل باید حداکثر تا تاریخ دهم اردیبهشت سال بعد به حساب مربوطه در خزانه مرکزی و یا خزانه معین استان واریز و به شرح زیر در دفاتر و حسابها منعکس گردد.

***** (بدهکار)

واگذری داراییهای مالی ارسالی

(برگشتی از پرداختهای سال گذشته)

***** (بستانکار)
5-19

بانک پرداخت اختصاصی

بستن حسابها

نکات

۲- تسویه و واریزی حساب تنخواه گردان پرداخت اختصاصی و اصلاح و تعدیل حسابهای تامین اعتبار و ذخیره تامین اعتبار

(بدهکار)

با نك پرداخت اختصاصی

تنخواه گردان پرداخت از محل در آمد های اختصاصی (بستانکار)

۳- تسویه و واریز حسابهای در خواست وجه، اسناد وصولی از عامل ذیحساب و اسناد و اخواهی شده

۴- اصلاح و تعدیل اقلام ثبت شده در حسابهای تامین اعتبار و ذخیره تامین اعتبار و حساب تضمینات و طرف حساب تضمینات

بستن حسابها (مانده حسابها)

شرح حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
اعتبار اختصاصی مصوب	*****	
دستگاه اجرایی - اختصاصی		*****
در یافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی		*****
تامین اعتبار - اختصاصی	*****	
ذخیره تامین اعتبار - اختصاصی		*****
حساب کسری ابواجمعی	*****	
حوالات به سایر ذیحسابیها - اختصاصی	*****	
بانک پرداخت اختصاصی	*****	
حساب هزینه از محل در آمد اختصاصی	*****	
علی الحساب از محل در آمد اختصاصی	*****	
پیش پرداخت از محل در آمد اختصاصی	*****	
واگذاری دارائیهای مالی وصولی		*****
واگذاری دارائیهای مالی ارسالی	*****	
تعهدات پرداختنی - اختصاصی	*****	
طرف حساب تعهدات پرداختنی - اختصاصی		*****
تضمینات	*****	
طرف حساب تضمینات		*****

ثبت های بستن حسابهای گروه بودجه ای اختصاصی

دستگاه اجرایی - اختصاصی

(بدهکار)

اعتبارات اختصاصی مصوب

(بستانکار)

حوالات به سایر ذیحسابیها

(بستانکار)

ثبت های بستن حسابهای گروه در یافت و پرداخت (حسابهای موقت)

بستن حسابهای موقت:

در یافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی (بدهکار) *****

***** هزینه از محل در آمد اختصاصی (بستانکار)

***** واگذاری دارئیهای مالی وصولی (بدهکار)

***** واگذاری دارئیهای مالی ارسالی (بستانکار)

ثبت های بستن حسابهای گروه دریافت و پرداخت (حسابهای دائم)

در یافتی از خزانه بابت در آمد اختصاصی	(بدهکار)	*****
بانک پرداخت اختصاصی	(بستانکار)	*****

علی الحساب از محل در آمد اختصاصی	(بستانکار)	*****
پیش پرداخت از محل در آمد اختصاصی	(بستانکار)	*****
کسری ابوابجمعی	(بستانکار)	*****

ثبت های بستن حسابهای گروه دریافت و پرداخت (حسابهای دائم)

(بدهکار)

طرف حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی

(بستانکار)

حساب تعهدات پرداختنی اختصاصی

(بدهکار)

طرف حساب تضمینات

(بستانکار)

حساب تضمینات

(بدهکار)

ذخیره تامین اعتبار اختصاصی

(بستانکار)

تامین اعتبار اختصاصی

ثبت هاي افتتاح حسابها در سال بعد

مانده موجودي حساب بانك پرداخت اختصاصي مربوط به وجوه مصرف نشده اعتبارات اختصاصي

(بدهكار)

بانك پرداخت اختصاصي

(بستانكار)

واگذاري دارئيهاي مالي وصولي

ساير حسابهاي دائمي

پيش پرداخت از محل درآمداختصاصي سال قبل (بدهكار)

علي الحساب از محل درآمداختصاصي سال قبل (بدهكار)

(بستانكار)

دريافتي از خزانه در سنوات قبل - اختصاصي

(بدهكار)

حساب تعهدات پرداختي اختصاصي

(بستانكار)

طرف حساب تعهدات پرداختي اختصاصي

ثبت های افتتاح حسا بها در سال بعد

حساب تضمینات

طرف حساب تضمینات

(بدهکار)

(بستانکار)

تامین اعتبارسنواتی - اختصاصی

(بدهکار)

ذخیره تامین اعتبارسنواتی - اختصاصی (بستانکار)

A lush Japanese garden scene featuring a calm pond in the foreground. A small wooden bridge with a railing crosses the pond in the middle ground. The garden is filled with various plants, including large green trees, smaller shrubs, and vibrant pink and red flowering plants. The water reflects the surrounding greenery and flowers. In the bottom left corner, there are close-up pink flowers.

با تشکر از توجه شما

